

Пропозиції Пенсійного фонду України
до проєкту Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” щодо підвищення розмірів пенсій”, внесеного народними депутатами України Тимошенко Ю. В. та Цимбалюком М. М.

реєстраційний номер 6237 від 01 листопада 2021 року
I читання

1. Пенсійний фонд України не підтримує законопроект у запропонованій редакції.

2. Законопроектом пропонується з 1 липня 2023 року:

для призначення розмірів пенсій враховувати середню заробітну плату (дохід) в Україні за минулий рік, а не за три календарні роки, як це передбачено чинною нормою статті 40 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” (далі – Закон);

проводити індексацію пенсій відповідно до Закону України “Про індексацію грошових доходів населення”;

щороку здійснювати перерахунок раніше призначених пенсій із застосуванням заробітної плати, з якої призначено (попередньо перераховано) пенсію, підвищеної на коефіцієнт, який відповідає не менш як 80 відсоткам показника зростання середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, порівняно з попереднім роком, але не менше зростання рівня інфляції (індексу споживчих цін) за минулий рік.

Норми законопроекту не узгоджуються із принципом системності.

Так, пропозиція законопроекту щодо індексації пенсій відповідно до Закону України “Про індексацію грошових доходів населення” суперечить нормам частини п’ятої статті 2 Закону України “Про індексацію грошових доходів населення”, якими передбачено, що індексація пенсій здійснюється шляхом їх підвищення відповідно до законодавства про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування.

Чинні норми Закону передбачають, що індексація пенсій здійснюється шляхом їх підвищення відповідно до частини другої статті 42 та пункту 45 розділу XV “Прикінцеві положення” Закону, тоді як законопроект не містить положень щодо механізму та порядку здійснення індексації пенсій.

Отже, запропонований спосіб врегулювання порушеного у законопроекті питання щодо проведення індексації пенсії має наслідком створення ситуації неповної визначеності.

Пропозиція законопроекту щодо призначення розмірів пенсій, враховуючи середню заробітну плату (дохід) в Україні за минулий рік, містить ризики щодо створення диспропорцій у розмірах пенсій, призначених у різні роки.

Капінус Євгеній Валерійович

КНЕДП - ІДД ДПС

EAF41942DEC3757FD13CB2F9E0CCDECFCA755E61F4925862DEFB56DA4FE00B00

08.11.2021

Пенсійний фонд України

08.11.2021
2800-0602-3/55004

Разом з тим реалізація положень законопроекту потребуватиме додаткових видатків з бюджету, зокрема, Пенсійного фонду України, які не забезпечені реальними джерелами їх фінансування.

Згідно із частиною першою статті 72 Закону основним джерелом формування коштів Пенсійного фонду України є надходження від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок), що спрямовуються на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування у розмірах, визначених законом.

Відповідно до статті 21 Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування єдиний внесок – це консолідований страховий внесок на пенсійне страхування, страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, медичне страхування, страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, страхування на випадок безробіття, який в обов'язковому порядку сплачується страхувальниками з метою забезпечення реалізації прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за соціальним страхуванням. Його розмір має забезпечувати застрахованим особам виплати та надання соціальних послуг, передбачених законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування; фінансування заходів, спрямованих на профілактику страхових випадків; створення резерву коштів для здійснення виплат та надання соціальних послуг застрахованим особам; компенсацію адміністративних витрат на забезпечення функціонування системи загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Тому положення законопроекту потребують завершеності правового регулювання в частині перегляду розміру єдиного внеску.

З огляду на статтю 113 Закону щодо покриття дефіциту Пенсійного фонду України за рахунок коштів Державного бюджету України реалізація законопроекту матиме вплив також на видатки Державного бюджету України, що потребує врахування думки Міністерства фінансів України.

Крім того, до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, не надано реальних пропозицій про внесення змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості, що не узгоджується із частиною першою статті 27 Бюджетного кодексу України.

За таких обставин положення законопроекту потребують узгодження із принципом системності законодавства в частині недопущення суперечностей між нормативно-правовими актами, що мають однакову юридичну силу, та відповідно – із принципом правової визначеності, що полягає, як зазначив Європейський суд з прав людини, в тому, що право має бути належним чином доступним та

передбачуваним за своєю дією та сформульованим з належною чіткістю, що дає можливість особам регулювати свою поведінку.

У Рішенні Конституційного Суду України від 20 грудня 2017 року № 2-р/2017 зазначено про те, що принцип юридичної визначеності вимагає чіткості, зрозумілості й однозначності правових норм, зокрема їх передбачуваності (прогнозованості) та стабільності.

Також слід зазначити, що на розгляд Верховної Ради України вже вносився законопроект з ідентичними змінами за реєстраційним номером 4038, який 07 жовтня 2021 року не прийнято Парламентом.

**Голова правління
Пенсійного фонду України**

Євгеній КАПІНУС